

درهای گشوده بازار حسابداری چین و فرصتهای جدید

Chen Yugui

ترجمه: سعید سپهرم

سخنرانی دبیرکل انجمن حسابداران رسمی چین (CICPA) در همایش بین‌المللی به میزبانی انجمن حسابداران خبره هندوستان در جی پور هند در مارس ۲۰۰۴ میلادی

است. بنگاههای مختلف اقتصادی با پیروی از الگوی بنگاههای اقتصادی دولتی (SOE) در قالب گروه بنگاهها، توسعه مشترک را تجربه می‌کنند. اقتصاد غیردولتی به ویژه در بخش متعلق به سرمایه‌گذاران خارجی و خصوصاً خون تازه‌ای به رگهای اقتصاد در حال رشد چین تزریق کرده است؛

● رشد اقتصادی، این کشور را با فرصتها و چالشهای جدیدی روبه‌رو ساخته است؛ رشدی که بعد از ورود چین به جرگه اعضای سازمان تجارت جهانی (WTO) و گشوده شدن درهای بازار جهانی به روی این کشور، همزمان از مزایای بازارهای ملی و بین‌المللی برخوردار شده است؛

● چکیده فلسفه جدید چین برای ارتقای رشد اقتصادی خود، رشد ثروت و بهینه‌سازی کارکردهای اقتصادی و به تبع این رشد، افزایش امید دستیابی به توسعه‌ای سالم، کارآمد و متعادل به جای هدفگیری رشد تولید ناخالص داخلی است.

این محیط اقتصادی عظیم و باثبات و این توسعه پرشتاب، قطعاً نویدبخش فرصتهای بزرگتری برای بازار خدمات حسابداری است که در این بخش به آن می‌پردازیم.

فرصتهای بازار خدمات حسابداری چین

حرفه حسابداری در چین از آینده نویدبخشی برخوردار است. این همه علائم مثبت گوناگون اقتصادی مسلماً فرصتهای گرانبهایی

با ابراز خوشوقتی از شرکت در این همایش، مایلیم در این فرصت از دعوت صمیمانه انجمن حسابداران خبره هندوستان تشکر کنم و تشکیل این همایش را تبریک بگویم. می‌خواهم امروز و در این همایش درباره فرصتهایی که گشوده شدن درهای بازار حسابداری چین ایجاد می‌کند با شما صحبت کنم.

نمایی از محیط وسیع اقتصاد کلان چین

روند پایدار رشد سریع اقتصاد چین در سالهای اخیر به جریانی بدیهی بدل گشته است. در حال حاضر دولت انتخابی جدید چین با دیدگاهی عملگرایانه به روند اصلاحات در زمینه‌های گوناگون تداوم می‌بخشد. اجازه دهید در اینجا به بخشی از دستاوردهایی که نرخ رشد سریع اقتصاد ملی چین به ارمغان آورده است اشاره کنم:

● اقتصاد چین با رسیدن تولید ناخالص داخلی به مرز ۱۰۲۰۰ میلیارد آ.رام بی (RMB) وارد مرحله جدیدی شده است؛

● تحولات جدیدی که در مکانیزم رشد اقتصادی چین بروز کرده عبارت است از کاهش موانع ورود به بازار، سهولت هر چه بیشتر مقررات دولتی، بهبود محیط سرمایه‌گذاری و تامین مالی، تکمیل محیط حقوقی، استفاده کارآمدتر، گردش موثرتر و توزیع معقولانه‌تر عوامل بازار، افزایش جاذبه بازاری پویا به منظور نوسازی اقتصادی پرتحرک و ارتقای کارایی اقتصادی؛

● این پویا و تحرک در توسعه اقتصادی چین، امری کاملاً مشهود

پذیرفته شده در بورس، ورشکستگی و انحلال بنگاههای دولتی میسر می‌سازد.

این دولت به منظور اصلاح و بهینه‌سازی الگوی اقتصاد ملی و تقویت بنیه مالی بنگاههای دولتی و کارایی عملیاتی آنها مجوز تجدید سازمان این بنگاهها به کمک شرکتهای چند ملیتی را صادر کرده است، به طوری که شرکتهای مزبور بتوانند فعالانه در فرایند اصلاح ساختار بنگاههای دولتی نقش آفرینی کنند. اشکال گوناگون فرایند مورد اشاره ممکن است دربرگیرنده سرمایه‌گذاری در خالص ارزش ویژه حتی تا سرحد کسب کنترل بنگاههای مذکور از طریق سرمایه‌گذاری جهت ارتقای فناوری و یا افزایش سرمایه این گونه بنگاهها باشد.

برای حرفه‌سازی حسابداری در پی دارد، علائمی همچون گشودن درهای بازار به گونه‌ای مداوم و فعال، گسترش مستمر کانالهای سرمایه‌گذاری، بهبود خط مشی تجدید ساختار بنگاههای دولتی، تعیین جایگاه بنگاههای خصوصی در توسعه اقتصاد ملی و افزایش فرصت سرمایه‌گذاری برای بنگاههای خارجی و داخلی، فقط شمه‌ای از علائم مثبت پیشگفته است.

شرکتهای پذیرفته شده در بورس

چین اکنون دارای ۱۲۰۰ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار است که بازار خدماتی مهمی برای حسابداران رسمی به شمار می‌رود. حکومت چین سیاست حمایتی فعالی از بازار سرمایه را در پیش گرفته است. شرکتهای پذیرفته شده در بورس چین تدریجاً ساختار نظام راهبری بنگاه را با ارائه عملکرد مثبت قابل انتظار تکمیل می‌کنند. فشار برون‌سازمانی بر بنگاهها برای اعمال اصلاحات، به طور چشمگیری کاهش یافته است. به کمک همه این عوامل مثبت، بازار سهام چین ارزش سرمایه‌گذاری در خور توجهی ایجاد کرده است. دولت چین جهت رشد بیشتر این بازار با گزینش سیاستهایی چون اجازه سرمایه‌گذاری مستقیم واحدهای تجاری به عنوان شخصیت حقوقی سرمایه‌گذار در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار چین، اعطای مجوز به بنگاههای سرمایه‌گذاری معتبر خارجی در رابطه با خرید سهام شرکتهای سهامی عام و برگزیدن تدبیرهایی جهت ورود آنها به بازار سهام بدون حق رای، توسعه پایدار بازار سرمایه و رشد اجتناب‌ناپذیر شرکتهای پذیرفته شده در بورس را تضمین کرده است.

البته نباید رشد چشمگیر بازارهای سهام در سراسر جهان از اواسط ماه مارس سال ۲۰۰۳ میلادی را در تسریع این روند نادیده انگاشت. حاصل کلام اینکه بازار سهام چین نقش موثرتری در تامین مالی مستقیم ایفا کرده و بدین طریق فرصتهای شغلی فراوانی برای توسعه حرفه حسابداری ایجاد کرده است.

بنگاههای دولتی

روند تجدید ساختار بنگاههای دولتی در جریان اصلاحات اقتصادی چین جایگاه ویژه‌ای دارد. دولت چین به منظور تسهیل این روند سیاستهای تساهلی و انبساطی بسیاری در پیش گرفته است که تغییر و تحول الگوی ساختاری اقتصاد بخش دولتی را از طریق تحصیل و ادغام، تجدید سازمان به منظور قرار گرفتن در لیست شرکتهای

بازار سهام چین

نقش موثرتری در تامین مالی

مستقیم ایفا کرده و

بدین طریق فرصتهای شغلی

فراوانی برای توسعه حرفه

حسابداری ایجاد کرده است

در حال حاضر چین دارای بیش از ۱۷۰ هزار بنگاه دولتی است که تعداد چشمگیری از آنها را بنگاههای عظیم و ابر بنگاهها تشکیل می‌دهند. حسابرسی چنین بنگاههایی منابع انسانی و مالی عظیمی می‌طلبد. به عبارت دیگر برای انجام این مهم، چین نیاز به تعداد زیادی موسسات بزرگ حسابرسی دارد. ۲۰ سال از آغاز تلاش چین در راه اعتلای حرفه حسابرسی می‌گذرد اما هنوز تعداد موسساتی که قادر به ارضای نیاز پیشگفته باشد به حد کفایت نرسیده است. ما امیدواریم گروهی موسسات معتبر بزرگ، برای بردوش گرفتن بار این مسئولیت در کشور چین برپا شوند و تا آن روز از ورود موسسات حسابرسی معظم بین‌المللی و خارجی به عرصه مالا مال از فرصتهای جدید اقتصاد در حال توسعه چین استقبال می‌کنیم.

پاگیری شرکتهای خارجی در چین

چین اکنون به امن‌ترین نقطه جهان برای سرمایه‌گذاری با بالاترین نرخ بازده سرمایه بدل شده است. تا پایان سال ۲۰۰۳ میلادی تعداد ۴۵۰ هزار شرکت سرمایه‌گذاری خارجی موفق به دریافت مجوز

تحولات جدیدی که در مکانیزم رشد اقتصادی چین بروز کرده

عبارت است از کاهش موانع ورود به بازار

سهولت هر چه بیشتر مقررات دولتی

بهبود محیط سرمایه گذاری و تامین مالی

تکمیل محیط حقوقی

استفاده کارآمدتر

گردش موثرتر و توزیع معقولانه تر عوامل بازار

ثبت در چین شدند.

شرکتهای چند ملیتی با اصلاح راهبردهای سرمایه گذاری بین المللی خود، چین را به عنوان اولین انتخاب خود برگزیده اند. بسیاری از شرکتهای دفترهای مرکزی و ستادی پروژه های بزرگ و مراکز توسعه و تحقیق خود را به چین منتقل کرده اند و با این کار چین را به پایگاه و مرکز تولید جهانی خود بدل ساخته اند.

چین برای آماده سازی محیط داخلی کشور جهت سرمایه گذاری خارجی دستاوردهای درخور توجهی در امر بهبود محیط حقوقی، قضایی، سیاسی، دولتی و گشایش بازار داشته و با گسترش مناطق ویژه سرمایه گذاری همراه با ارائه خدمات مورد نیاز و تسهیل روند ادغام و تحصیل شرکتهای داخلی توسط شرکتهای خارجی و اصلاح و تثبیت سیاستها و قوانین حاکم بر سرمایه گذاری خارجی و حفظ راهبرد نگاه به غرب، رشد اقتصادی مستمر را امکان پذیر ساخته و فرصتهای بهتر و بیشتری برای سرمایه گذاری خارجی فراهم آورده است. دولت چین تحت شرایطی معقول و با در پیش گرفتن سیاستهایی هماهنگ، امکان تحصیل، ادغام و کنترل شرکتهای دولتی توسط سرمایه گذاران خارجی را فراهم ساخته است. افزایش پروژه های سرمایه گذاری و تامین مالی شده توسط شرکتهای چند ملیتی دلیل این مدعاست. در نهایت تمامی موارد پیشگفته منجر به ایجاد و گسترش بازاری پر رونق برای خدمات حسابرسی شده است.

بنگاههای خصوصی

این بنگاهها همراه با روند اصلاحات اقتصادی در چین پا گرفتند، به طوری که در حال حاضر چین دارای ۲/۲ میلیون بنگاه خصوصی است و بخش خصوصی در بحبوحه روند ادغام و تحصیل شرکتهای پذیرفته شده در بورس چین در سال ۲۰۰۳ نقش عمده ای ایفا کرد. از

کل تعداد ادغامها و تحویلها، دو سوم موارد یا به عبارتی ۱۱۵ مورد که ۷۰ درصد آنها به شکل کنترل خالص ارزش ویژه انجام گرفته به بخش مزبور اختصاص داشته است. چنین اشتیاقی از سوی بخش خصوصی برای تجدید ساختار مهندسی شرکتهای پذیرفته شده در بورس مسلماً منجر به ایجاد تقاضای عظیمی برای خدمات حسابداری رسمی خواهد شد.

گشودن درهای بازار حسابداری چین

بازار خدمات حسابرسی چین یکی از اولین موارد مشمول سیاست درهای باز بوده است. از سال ۱۹۸۰ میلادی چین با تمهیدات گوناگونی در آزادسازی بازار خدمات حسابرسی تلاش کرده و با این کار، الگویی برای آزادسازی در سایر زمینه ها فراهم کرده است. فرایند آزادسازی مزبور دربرگیرنده موارد زیر است:

- اجازه به موسسات حسابرسی خارجی جهت افتتاح دفترهای نمایندگی در چین،
  - اجازه به موسسات معتبر حرفه ای بین المللی برای عضوگیری از میان موسسات حسابرسی چینی،
  - اجازه موقت حسابرسی در چین به موسسات حسابرسی خارجی،
  - اجازه به اتباع بیگانه و ساکنان هنگ کنگ، ماکائو و تایوان برای شرکت در آزمون ملی جامع حسابدار رسمی جمهوری خلق چین و اجازه به کلیه پذیرفته شدگان در این آزمون (اعم از اتباع بیگانه و غیره) جهت کسب حق عضویت در انجمن حسابداران رسمی چین،
  - اجازه به اعضای غیر چینی انجمن حسابداران رسمی چین برای کسب گواهینامه چینی حسابدار رسمی.
- مایلم در اینجا با جزئیات بیشتری به کسب هویت حرفه ای افراد غیر چینی بعد از موفقیت در آزمون ملی جامع حسابدار رسمی

جمهوری خلق چین بپردازم. اتباع بیگانه می توانند پس از موفقیت در آزمون مزبور و با احراز شرایط ذیل تقاضای عضویت در انجمن حسابداران رسمی چین بنمایند:

• متقاضی عضویت در انجمن مذکور پس از موفقیت در آزمون مربوط حداقل یک سال به عنوان عضو غیر شاغل انجمن حسابداران رسمی چین شناخته می شود و در طی این مدت با پایبندی به آیین رفتار حرفه ای مورد نظر انجمن و ایفای تعهدات خود و تکمیل دوره آموزشی جهت احراز صلاحیت حرفه ای به عنوان حسابدار رسمی، بازرسی و بررسی سالانه وضعیت خود را توسط معتمدان انجمن با موفقیت پشت سر می گذارد،

• متقاضی در یک موسسه حرفه ای چینی مشغول به کار می شود،
• متقاضی حداقل دو سال تجربه حرفه ای به عنوان حسابرس مستقل در چین کسب می کند،

• موسسه حسابرسی چینی که متقاضی در آن به کار اشتغال دارد رسماً صلاحیت متقاضی برای کسب عنوان حرفه ای حسابدار رسمی چین را تایید می کند،

• متقاضی، محل اقامت دائم شخصی یا مربوط به خود را در چین تعیین و حداقل یک سال سابقه اقامت در چین را (از زمان تقاضای عضویت در انجمن حسابداران رسمی چین) ارائه می کند.
با اتباع بیگانه ای که موفق به کسب صلاحیت حرفه ای به عنوان

حسابدار رسمی چین شده اند بمثابه یک عنصر حرفه ای چینی برخوردار می شود. آنها طبق قانون حسابداران رسمی چین و سایر مقررات مربوط، از حقوق و تعهدات یکسان با اعضای چینی انجمن برخوردار می شوند و در جریان فعالیت حرفه ای خود مشمول مقررات وزارت مالیه عمومی و نظارت سایر مراجع حرفه ای ناظر بر فعالیت های اعضای انجمن حسابداران رسمی چین خواهند بود. به علاوه، این افراد که حسابدار رسمی چینی محسوب می شوند شش ماه در سال را در چین به فعالیت حرفه ای خواهند پرداخت.

سیاست فعلی آزادسازی بازار خدمات حسابرسی شرایط مساعدی برای موسسات حسابرسی خارجی و افراد حرفه ای جهت ارائه خدمات حرفه ای در چین فراهم کرده و محیط مناسبی برای رقابت حرفه ای میان موسسات چینی و موسسات حسابرسی خارجی فعال در محیط حرفه ای چین ایجاد کرده است. این موضوع در عمل اثبات شده است که آزادسازی در زمینه های پیش گفته منجر به تفاهم متقابل افراد و موسسات حرفه ای و ارتقای حرفه در سطح بین المللی می شود و جداسازی حرفه در حصارهای ملی امکان اعتلای حرفه

حسابداری و حسابرسی را از میان می برد. به همین علت مادر چین در جهت تسهیل هر چه بیشتر روند گشایش درهای بازار خدمات حسابرسی می کوشیم.

بر اساس تعهدات چین در قبال فرایند ورود به سازمان تجارت جهانی، بازگشایی درهای بازار خدمات حرفه ای حسابرسی چین به روی سایر کشورها شامل موارد زیر می شود:

• اجازه به اتباع خارجی عضو انجمن حسابداران رسمی چین جهت تشکیل موسسات حسابرسی با سهم سرمایه گذاری خارجی به میزان ۱۰۰ درصد به شکل شرکتهای تضامنی و سهامی خاص یا با مسئولیت محدود،

• اجازه به موسسات حسابرسی خارجی برای تاسیس شعبه در چین،
• اجازه به موسسات حسابرسی پیشگفته جهت گسترش دامنه فعالیت خود و ارائه خدمات مالیاتی و مشاوره مدیریت،

• برخورد با اتباع بیگانه عضو انجمن حسابداران رسمی چین به مثابه حسابداران رسمی چینی و اعطای مجوز قانونی اشتغال به حرفه حسابرسی در چین به آنها و دادن اعتبار قانونی همسان با گزارشهای حسابرسی اعضای چینی انجمن حسابداران رسمی چین به گزارش حسابرسی اعضای غیر چینی انجمن مزبور و برخورداری فعالیت حرفه ای آنها از حمایت قانونی که حسابداران رسمی چینی از آن برخوردارند.

سیاست فعلی آزادسازی بازار خدمات حرفه ای حسابرسی، در حال حاضر تا حد زیادی الزامات پیشگفته را برآورده کرده است. در راستای تعهد دولت چین به سیاست مزبور که در چارچوب تعهد این کشور به گردش آزادانه خدمات حرفه ای تحت قوانین سازمان تجارت جهانی صورت گرفته است ما به دنبال اصلاح قوانین موضوعه جهت رفع موانع سرمایه گذاری اتباع بیگانه عضو انجمن حسابداران رسمی چین در تاسیس موسسات حسابرسی با صدور سرمایه گذاری خارجی و آزادسازی هر چه بیشتر در این زمینه هستیم.

توان بالقوه عظیم بازار خدمات حسابرسی چین جهت جذب هر چه بیشتر سرمایه و نیروی انسانی متخصص، نویدبخش آینده ای درخشان است و ما مقدم کلیه افراد و موسسات حرفه ای و کارفرمایان شان در سراسر جهان را برای ورود هر چه گسترده تر به این بازار گرامی می داریم.

منبع:

www.cicpa.org